GAZETA
DE TRANSILVANIA.

АНȢЛ (КȢ ПРЕАНАЛТА ВОІЕ.) АЛ VII-ЛЕА

Nro 74. Brashov, 14. Septemvrie. 1844.

АРТІКОЛ ЉНЧЕПЪТОРІȢ.

Депȣтатȣл.

(Ѧнкеіере.)

Кредінца кътръ патріе, сȣпȣнереа ла леці, ръвна пентрȣ пъзіреа ші спріжініреа констітȣціеі патріотіче, о нокілъ сінчерітате, кареа нічі о недрептате нȣ о ласъ а трече немȣстратъ ші карактер солід, каре ѧнтре челе маі греле фȣртȣні ръмъне статорнік, сънт тръсȣріле фȣндаментале ѧн ікоана ȣнȣі депȣтат. Ел есте чел маі фербінте пріетін ал патріеі ші ферічіреа попорȣлȣі де каре се ціне ші ал кърȣі есте ел апъръторіȣл, é ѧн окіі съі маі мȣлт де кът тоате. Пентрȣ ачееа ел нічі нȣ кȣноаще чева маі сȣблім (маі ѧналт) пе ачестȣ пъмънт, де кът ȣн домніторіȣ (прінц, реце, ѧмпърат ш. а.) бȣн, кареле кърма Статȣлȣі о поартъ кȣ гріжъ пърінцеаскъ, кȣ търіе ші ѧнцелепчȣне ші пентрȣ ферічіреа комȣнъ лȣкръ фъръ а се остені вреодатъ. Din ачелаш темеіȣ дрептȣріле попорȣлȣі ші але домніторіȣлȣі ѧі сънт де о потрівъ сфінте ші респектабіле. Де ші дрептȣріле ачестеа сънт стрінс легате ȣнеле кȣ алтеле, тотȣш ѧнтре амȣндóъ есте о лініе мърцініторе пе каре депȣтатȣл é даторіȣ а'ші лȣа позіціе ші а прівігіа, ка зіселе дрептȣрі съ нȣ треакъ ȣнеле ѧнтр'алтеле ші съ нȣ девіїе а да матеріе де ѧмпърекері перікȣлоасе. Пе кът ѧі есте лȣі несȣферітъ апъсареа че ар вені асȣпра попорȣлȣі, токма атът де пȣцін поате ел саȣ вреа а да мъна кȣ ачеіа, карії се невоіеск а мікшора ваза домніторіȣлȣі ші пȣтереа лȣі а о редȣче ѧнтре хотаръ атът де стрімте, кът авіа съ се поатъ мішка. Ел щіе фоарте біне, кȣ дакъ потестатеа (пȣтереа) жȣдекътоаре ші есекȣтівъ нȣ поате лȣкра кȣ тоатъ лібертатеа датъ еі прін леці, дрептȣл ші леціле ръмън де бажокȣръ ші де жȣкъріе інтереселор прівате ші егоістіче. Ȣн домн непȣтінчос нȣ поате фаче німік маре пентрȣ ферічіреа попорȣлȣі съȣ. Аша дар сінгȣр лецеа требȣе съ мърцінеаскъ пȣтереа ші актівітатеа лȣі. Нȣмаі аколо, ȣнде терміній пȣші де леце се дърѫмъ, ȣнде деспотіка воіе се пȣне ѧн локȣл лецеі, ȣнде лінгȣшіторілор лі се сфетеще а скоате пе домніторіȣл din леціȣітеле цертȣрі але пȣтерії сале ші а'л атъці спре фапте сілȣітоаре, прін каре попорȣл ар сънцера невіноват: нȣмаі ла асеменеа ѧнтъмплърі депȣтатȣл ар требȣі съ'ші ціїе де пъкат маре а тъчеа ші ар фі даторіȣ а черка тот фелȣл де міжлоаче, прін каре потестатеа че аȣ ешіт din хотаръле сале, съ се рестрінгъ іаръш ѧнтре терміній пȣші де леце. Репрезентантȣл попорȣлȣі коперіт кȣ павъза (кліпеȣл) леціі ші апърат прін констітȣціа патріеі печетлȣітъ де попор ші де домніторіȣ кȣ жȣръмънт сфънт, пе каре нічі о націе din лȣме нȣ л'аȣ кълкат вреодатъ неосъндітъ греȣ, поате пъші ла міжлок фъръ темере ші поате ремȣстра фъръ нічі о гріжъ ші слобод, дакъ сіла се ѧналцъ престе дрепт. Дакъ депȣтатȣл ѧші фаче даторіа са кȣ модестіе (смеренie) ѧнцелеаптъ, дакъ ел кіар ші атȣнчі кънд е сіліт а контразіче прінцȣлȣі нȣ ȣітъ де реверінца кȣ кареа есте даторіȣ демнітъціі (вълфеі) ачелȣіаш, дакъ ел прічепе біне а пропȣне плънсоріле ші пъпъстȣіріле ѧн нȣмеле попорȣлȣі астфеліȣ, кът кȣратȣл съȣ кȣцет де а лȣкра нȣмаі ѧн сенсȣл леціілор съ ръмъіе ѧнведерат, дакъ ел é ѧн старе а фаче о дескріере немерітъ а тȣтȣрор періколелор, каре амерінцъ пе домн ші пе патріе, дакъ авȣзȣріле н'ар маі ѧнчета: атȣнчі ѧн адевър нічі домніторіȣл нȣ се ва пȣтеа сȣпъра пе дънсȣл, кȣмкъ аȣ кȣтезат а'ші рідіка гласȣл асȣпра пȣртърії лȣі, чі din протівъ ачелаш ва щі стіма ші а се мінȣна де кредінца, де търіа карактерȣлȣі чінстіт ал ȣнȣі асеменеа депȣтат ші поате фі кȣ прін прекȣмпъна темеіȣрілор лȣі се ва ѧндȣплека а се пȣрта кȣ маі мȣлтъ крȣцаре кътръ попор. Поате фі іаръш, кȣ лінгȣшіторії ші тръдъторії бінелȣі комȣн вор проклама пе депȣтат де ом чербікос, каре траце децет ші кȣ ачеіа че сънт маі апроапе де трон, поате фі кȣ прінчіпеле лȣі ле вор нȣмі ѧнвекіте ші'л вор мȣстра, кънчі нȣ сȣфере ѧнчеркареа де а кълка ѧн пȣлбере дрептȣріле попорȣлȣі, лȣі де асеменеа кȣртірі веніноасе нȣ'і пасъ, търіа ші бърбъціа са есте маі маре де кът вікленіа дȣшманілор съі. Ка ом ал требії чінстіт се щіе апъра де орі каре інтріці ші даторінца лȣі домнеще престе орі каре алте аплекъчȣнї. О сȣтъ де орі съ'і зікъ політіка ші кавала діпломаціілор: Іаці сеама омȣле, кънчі вірtȣтеа ѧнкъ ѧші аре хотаръле сале, німік нȣ'ці фолосеще а нота ѧн контра репеціȣнеі рѫȣлȣі саȣ а'ці перде пȣтеріле ȣркъндȣте пе мȣнтеле ал кърȣі кȣлме нȣ се поате ажȣнце, нȣ фолосеще а перде фаворȣл домніторілор прін ѧмпротівіре; вірtȣтеа де мȣлте орі каде ȣрѫтъ ші адесеорі омȣл ѧші стрікъ шіе кȣм ші дрептеі каȣсе, дакъ се

цine преа таре de але сале прічine ші апъръ преа мълт лібертатеа попорълві: ел пріп асеменеа кънінте атъцітоаре пъ се абате din калеа дрептъцій, нічі вine ын іспіть de а'ші бїта de a са поziціe.

Дакъ кавва пістa ажвнце ла атъта, ка съ ръстоарне пе депвтат ші пріп ынфрікаре цie ындвплека пе попор ка съ'л рекieме din адвнареа ценералъ ші съ алеагъ пе алтвл, de каре е пъдежде къ ва фі маі ынгъдвіторіь: атвнчі фрвнтеа са стрълvче de o повілъ трвфіе ші пвї каде къ греў а се ретраце modest ла віaца прівать, вnde ынші ва афла ръсплата къ кърценіа кцетвлві къ'ші аў ынплініт datopiа къ скvмпътате. Прекът ын віaца пвблікъ, аша ші ын чea прівать се поартъ ка вn бърват, каре нічі одатъ пъ бїтъ къ че есте ел datopiь domніторівлві ші патрієї ші каре тот къ ачea кредінцъ пеклътіть ынплінеще datopiнцele четъцеанвлві котвн, ка каре ынплінїа пе але къвратвлві ын дерегъторіа пвблікъ. (Дvпъ ideaлвл лві Келлер.)

БЪГАРІА.

Пожон. Дietaл. Каввса евреілор. Нъ тътворрне есте преа вine кvноскът, къ къть кълдъръ с'аў десъвът каввса евреілор атът ын dieta dela 1840, кът ші ын кътева шedinце але dietеї кърътоаре, ші кредереар чinева, кvмкъ маі de кърnd каса депвтацілор петрекъ дóў зіле къ dicпвте фórte фервінді ын ачeeaш прічінъ. Ын адевър вn фenomen пеквноскът пъпъ акvм ын леціслація бъгарієї. Нічі о пацie крещінъ din чele маі апъсате пъ'ші вещі нvмі, а кърєї emaнчіпацie (десровіре) съ фie фост трататъ къ атъта інтерес. Съ асквлтъм кътева сентінце ростіте ын 6—7 Септ. пріп маі мълці депвтаці. Вn оратор зice, къ дакъ евреї стаў аіпа жос ын оптіа крещінілор, віна о поартъ маі въртос мопій крещінещі, карій пъ ынчетеазъ а семна ъръ ші врiіе асвпра лор ын кънінтеле бісерічещі; пентръ ачeаста попімea мерітъ мъстраре, ка съ'ші адвкъ аminте, къ ачі есте ворва despre нiіторівл вnор оaмені, карій піедвеск ынтре noі ші а кърор релеце, дакъ кавва кънрinde dorme перікvлоасе пентръ Стат, ар требві стерпіть токма акvма, пъпъ кънd ачест попор се афлъ ынкъ ын апъсаре ш. ч. л. ш. ч. л. Алтвл din депвтаці адаóсе: Попорвл каре есте апъсат пентръ релеце, тотдеавна аў къвтат ресвнаре прекът мъртврісеще ачeаста історіа. Аў есте къ сфат а маі ынтързіа ші а маі ынкорда пъпъ ла чea маі ынaлтъ треапть вра ачестеі пласе de оaмені, че аре пвтере de вані ші поартъ кърма негоцвлві постръ? Дакъ dormele лор съпт перікvлоасе, de ачі пъ врівеазъ, къ пъ лі с'ар кvвені дрептърі чівіле, чі врмеазъ, съ'і скоці афарь din патріе. С'аў маі zic, къ евреії пъ се аметескъ къ алції. Dар кvї іаў вепіт ын мінте а се аметека къ нiще паріа (пласа чea маі врдісіть)? — Дvпъ ачеста се маі ръдікъ алтвл ын контра евреілор ші рефлектъ, къ дvпъ че евреії не zі че мерце се тот маі ымвлцеск ын Бvгаріа, стрекърvндвсе din църiле вечіне, врмеазъ къ пе аіреа требвіе съ фie къ мълт маі апъсаці. Пентръ че вin еі ла noї? пентръ ка съ не іа вапії ші апоі аї кvї съпт вапії, а ачелвіа есте ші царa; de на мерце ачeаста тот аша, мъ тем къ патріа ачeаста пъ ва маі фі бvгвреаскъ. Пъпъ кънd евреії пъ се аметекъ къ noї пріп късъторіі, пъ лі се кад нічі дрептърі чівіле, къ атътмаі пвцін політіче, Дакъ евреілор пъ ле плаче, декъсе din патріе, пъї опреще нimіні; се вede ынсъ къ лор ла noї ле мерце фоарте вine ічл. ічл. — Акvм іар се ръдікъ вn депвтат ын фаворвл жidанілор ші кавзънд мълте, пентръ каре фъ ціерат ка ші чeілалці че маі порвісерь ын фаворвл евреілор. Іар маі ла врмъ адаóсе: Nъ въ мрaці, къ евреії трек ын патріа поастръ, чі къвтаці маі ынтъіь de вnde пъвълеск еі ынкоаче. De аколо, вnde соартеа лор есте къ мълт маі машерь; вnde шaізечі мілioане лъквіторі пъвъ ын zioa de астъзі ынкъ пъ фъсерь ын старе а'ші стоарче дрептърі ші констітvціе; вnde прекът есте къноскът, лі се фаче сілъ а трече ла релеціеа гречеаскъ ка ші католічілор ші алтора съпт педеапсъ de a фі есіляці ла Сіберіа; аша еї кад ын алтернатівъ de a алеце пвмаі ынтре Сіберіа ші Бvгаріа. Алецереа есте вnоарь. — Маі фъсерь алції, карій порвірь ын контра евреілор, zікъндвле, къ ачеіаші съпт арістократі, din прічінъ къ вапії се афлъ ын мъпіле лор ші къ попорвл пъ поате ісві пе арістократіе, фie де вані, фie де пацере. Ынсъ ачеста арґvмент ла релъфъпсе алтвл къ дестvле темеіврі. Къ тóте ачестеа каввса евреілор стъ астъдатъ mai ръ de кът ла 1840.

Chronică.

Брітанія маре. London, 4. Септемв. О'Коппел é словод. Ын 2. але ачестеіа с'аў адвнат трівvналвл чел маі ынaлт де жвдекатъ ын каса de сво ын прічіна лві О'Коппел ші а консоціlор лві. О мълціme de оaмені се адвнъ din тоате пърціле; пъ пвмаі галеріа че есте пентръ стрвіні, dар ші челелалте вніврі але салонвлві ераў пліне de прівіторі. Вn пвмър фрвмос de dame ынбръкате ын галъ ынкъ се афла фацъ. Жвдекъторій компетенці, алеші din чele маі марі трівvналврі din капіталъ ынтрвпаці къ лорzій івріші, се афлаў ын пвмър фоарте ынсемнат. Вn епіскоп desкice сесіа пріп о рвгъчівне бісерічеаскъ. Дvпъ рестврареа лvнеі алте прічіні de жвдекатъ, ла каре пвблікvл пъ се інтереса нimік, се вестї челор de фацъ, къмкъ се ынчепе прічіна лві О'Коппел, ші акvм лвареа аminте а ынтрегвлві пвблік се ынкордъ песпе de мълт. Лордвл Tindal, жвделе прімаріь ші prezident ынчепе а ворві. Ынтревареа чеа din тъіь фъ, de есте врези пвнт ын каввса лві О'Коппел ын контра лецілор, саў пъ, ші каре é ачела? Ачі се чітіръ тоате пвнтвріле чele маі de кънетеніе. Пвнтвріле чele din тъіь пъпъ ла ал шaселea каре кънрindeаў характервл конжвръцеі, пъ се атакаръ; іар ал шaселea ші ал шaптелea ын каре се ынвінвіаў Окоппелціі, къ ар фі

сетъпат пепъдъмпіре ,ап іпіміле съдіцілор Маіестъцеі Сале, се десъкъторъ сервіоте. Тоці жъдекъторій ,апсъ се зпіръ ,аптр'ачеса, кънкъ пъпітеле пъптрі'кь довеціле че ле авеаъ алътърате, п'ар фі дестъл де лъпърите, ка съ поате отъл пепе пе еле чева фпdament; къчі ачеле ар фі требіт съ специфіче каре персоапъ саъ персоане ар фі авът ,ап кънет а сетъпа пепъдъмірі ші а ,алтъръта пе ірланді, іар аколо се зіче пъпаі къ din пъдъдітеа адвокърілор de репсал се вede скопъл de ,алтърътаре; прін ърмаре ачесте пъптрі, каре апъсаъ пе О'Коппел маі кь deадінсъл, фъсерь пъпаі de кът рестърпате. Астфелів пърчеасерь жъдекъторій ші кь челелалте тоате. ,Ла ърмъ се пъсе ,алтрепареа de ар фі кь кале ка ла балотаре съ се прііпеаскь тоці лорзіі че ераь фацъ, саъ пъпаі лорзіі ізрієті (кяпоскъторі de леці), prezідентъл се есприпъ къ пъпаі ачеіа пот балота, каре кяпоск леціле, къчі чейлалці пь сънт ,ап старе а жъдека дзпъ кяъіпца лецілор, чі дзпъ дікътаменъл пагіпілор. Пъпъ ачі слъжеск челе маі пълте жърпале епглезе, пеdeскріпd сфършітъл ачестей каъсе інтересанте, іар Месаџерьл прін кале естраордінарь кь dатъ din 4. Септемъріе копріпde, къ жъдеката трівъпалълъі din Ірландіа, ,ап ърма къреіа с'аъ пъс О'Коппел ла прінсоаре, ,ап 4. Септемъріе с'ар фі пітіпіт прін форъл чел таре din каса de сле, пе каре 'лам дескріс, прін ърмаре къ О'Коппел с'аъ декларат de пепіпопат, ші къ ,ап ачеоаш сеарь дзпъ чітіреа хотърърей пъпітълъі трівъпал, с'ар фі ші еспедвіт порвока ла Дъблін прін каре съ лъе О'Коппел ,ап лівертате (слобозепіе). Іестеа ачеаста фъкъ о сепзаціе педескріс ,ап іпіміле челор de фацъ, карій ераь маі кь сеатъ ірландзі.

Франціа. Паріс, 5. Септемъріе. Маі тълці върваці ,ансепаці de постъріле че окзпеазъ ,ап міпістеріъл de ресвоіь се ,адрептаръ кътре маршалъл Сълт, ка съ міжлочеаскъ а се маі търі армата франчезь ,ап Алцір. Ел ,апсъ пь прііпі, чі пъсе пъпаі ,ап лъкраре хотърърea обіщеі адвокърі din лъпіле трекъте, карея сзпъ пентрь кътпліпіреа арматеі франчезе ла талъріле Афричеі пъпъ ла пъптъръл de вън сътъ ші върваці. Спре скопъл ачеста се ші ,анвъркаръ ла Тълон пъпъ ,ап 10,000 осташі.

Греція. Піревс, 27. Авгвст. О счеп хоріаскъ, карея се ,алтъмпл къ жъдъіреа поріі че терцеа din капіталь песпе Істпос ла Лътраві, дъ матеріе дестъл де ворвіт ла оамені din капіталь. 25 де хорі петрекърь тоатъ zіоа din 22. Авгвст аскъпші ,ап тфърі, ащептъпd съ віе поща, ла карея щіаъ къ се афлъ пакетърі кь бані. Кънd ера ачеаста пела міжлокъл Істмълві, сърірь кавалерії de хорі din тфе, дескісерь карда ші ,алъарь о сзмъліць de 5000 фіоріні че се афла ,ап ел. Кь ачеаста петълъпіпdсе, дескісерь ші скрісоріле че ера маі греле ші маі марі, сокотіпd къ вор афла бапкпоте ,ап трънселе, (,алтре ачестеа скрісорі се афлаъ ші депешеле челор треі солії цермане), dар пь афларь 'пітік; ,алтр'ачеса маі деспоіарь ші пе къщіва пасажері че се афлаъ ,ап кар, de тоці бапі чеі авеаъ. Солъл австріак, цепералъл de Прокеш грълві ,апкъ ,алтр'ачеа сеарь ла фаца локълві, ка съ іспіteаскъ дзпъ челе ,алтъмплате. Хоці п'аъ авът врео інсспнътате політікь. Кь тоате ачестеа, конфесіа ,ап каре се афлъ грекіі, есте къ атъта маі маре, кь кът се дъ кь совотеалъ, кзпкъ ачеіа ар ста ,ап легътърь кь алці хоці de таре (пірацї, корсарі) de каре сзпъ фаіта, къ с'ар фі івіт не апеле ачестеа. Зп вапор рецеск, каре авеа се адвкь бані дела Пелопопес ,ап капіталь, аъ періт пе таре. Зпіі зік, къ с'ар фі ші афлат оамені дела ачеа ка кяпетеле тъіате пе вп тал ал търії. Ачестеа сънт резълтателе революціеі din Септемъріе. Спесе (келтзіелі) маі марі, провептърі маі пічі; потікпіреа котерцълві, пентрь къ стрънзл пь маі дъ грекілор пічі вп кредіт, сък'зтъторъл монедеі кърепте, пентрь къ пвціні капіталіщі не маі сънт, ,алці трімік бапіі ,ап афарь; ,апцпедекареа економіеі рърале, пентрь-къ църаъл фіпd ,апкъ трас ла пішкъріле політіче, петрече фърь лекрь зіле, ка септъпъпі ,алтрещі кь алецеріле; прънъdіреа а маі мълтор сете de оамені, каре пъпъ акъм с'аъ фъкът жертфа кътърві партіde, прін ърмаре аъ къзът торці ла Маіпа, Месеніа, Коріпт, Ліпadіа, Атіпа, ,ап сателе dела Атіка ші ,ап алте локврі; апархіе, десфрь ,ап леце, хоці, рънірі пе таре ші ескат ші че е маі ръ de кът тоате ачестеа — о деморалізаціе ,ап попор. (Жърп. зпів.)

БЪКЪЩІ DIN РЪСЪРІТ.

(Ърмаре.)

Революція гречілор (dела 1820—27) daкъ о вої къта маі de апроапе, аъ фост фоарте пізеравілъ, мъваркъ тълці европепі се опіотеск съ десконере ,ап тръпса пь щіъ че фрътесъ таре, сзблімітате класікь ші мотіве адънк філософіче. Nь е пічі о ,апdоіалъ, къ ,ап Греція, (пе ачеле времі) п'аъ фост пічі потепіре de арте, щіпці, антічітате ші філософіе, прекът се крede ,ап Европа; ка пічі мъвар de ачеса пь с'аъ ,алтріжіт, ка съ се реставре ші съ се ,адрепте рътдъл вън ші съ фіе вппърате пласеле de жос але попорълві апъсате ші ,апнілате de тоці, кь атът маі пвцін аъ авът революція de скоп а'пйръсъка de релеце (,ап контра търчілор.) Dзпъ ідеіле ,алтрепріпзеторілор адміпістраціа пвблікь, апъсареа ші деспоіерea, стрікъчіпea ші мітіреа дрептъцеі, тонополъл ші привілеціві ера съ рътъе ка ші ,ап времіле търчілор; пъпаі рътіреа ші кълціпріле ші авереа педреапть ера съ інтре ,ап алте пъпці (пь ,ап челе търчещі). Сітпатіile політічеі европепе прін ръсколъ се ,апвърціръ. Елементъл de Стат рече ші кпіхъторіъ (політіка) ера прієтіп проприетарівлві (търквлві); фантасіа ші сімцъл поволі се ,апфлъкъра пентрь інсърцещі; фінії ші мінтошій ,апшеларъ пе зпіі ка ші пе алцій ші маі ла врмъ ріс ерь de тоці. Тоате ,алчеркъріле de а ,алпъка перікълоаса ръсвоіре прін ,апвоіалъ фъсерь десперте, пентрь-къ търчії семеці ,ап

дрептъл лор, пъ вреа съ факъ нічі о конческе, каре нічі пътеа фаче фъръ перікол de a перде тот, іар гречії врталі прін о пъндъ сігъръ, пъ се мълцъміа de кът пътаі къ dompireа дитреагъ. Дакъ вом асквлта пе търчі — пе карії дикъ се квяне а'і асквлта, — тоатъ віна тървъратеї пъчі дп ръсъріт каде асъпра крещінілор, токта de неї ші пъне дп квтпъп тот фанатісмъл търчілор (din прічінъ къ крещінії дп ръсъріт дикъ съпт токта ашa фанатічі ші вігоді ка ші тохатеdanії). Іатъ декларація тареліі Мъфті (Шеіхъл-Іслам) дела 1841 къ прілежъл тървърърілор дела Лесковац ші Ніса: „Noї квноащем фоарте біне релеџеа крещінъ ші чінстім ал еї морал. Дпстръінареа ноастръ кътръ съпвшії крещіні ші денеграреа de ачелеаш дрептърі къ мъсълманії пъ'шї аъ ісворъл лор дп фанатісмъл релеџіос, квт кред оамені дп Европа, чі темеіъл есте къ тотъл de патръ політікъ: ноі не тетем de дптіndереа матеріалъ a преоџілор, дп a кърор мъні раіалії крещіні съпт бнелте оарбе. Рвсіа ші Франца лъкреазъ прін ачеї попї пентръ ка прін еї съ къџіце позіції, інфлвінцъ ші пътере дп сінъл імперіълві ностръ. Ачі се чере о моарт, коло бн пътънт de арат (агрв), dinкоаче о касъ, о віїе дела пропріетарії мъсълмані съпт фелібрі de прічіні, пънъ квnd еї къ дичетъл дп пътеле Dвmnezeвлві лор не скот din тоате пропріетъџіле. Ноі (търчії) дът астъзі крещінілор дрептърі de o потрівъ къ мъсълманій, пътаі еї съ дапеде протекторатвл рвсеск ші франџозеск ші съ се поарте ка сбдиці кредінчошї аї порціі фъръ нічі о претенсіе недреаптъ. Крещінії зік, къ профетвл мослімілор есте бн мінчінос, іар ал лор, е Dвmnezeв, прін вртаре къ џеара ші domніа пъ се квяне търчілор, чі лор; съпвпеці квт пътет ноі да ъстор оамені асетепеа дрептърі?“ Ашa ворві мъфтівл.

Тоці карії квноск пе крещінії din Търчіа, требве съ dea кътъва дрептате мъфтівлві. Пе кънd се апропіеа търчії кътръ Европа (1400), візанцвл крещінілор, адекъ гречіпеа ера пътрелітъ, стрікатъ (прекът аратъ історіа фоарте дпведерат). Търчіпеа — пе атвнчі — бн попор віоіъ ші съпътос, dбпъ леџеа фіреаскъ a крещерії ші a дескрещерії квпріпсе ші локвл гречілор, пъ пътаі къ о свяжвгаре de азі пе мъне ка Тітвр саъ ка Наполеон, чі прін о фіреаскъ стръмътаре a domніеї, токта ка ші мъскалії локвл тътарілор ші прекът пъ се поате крede къ вор маі ре'нвііа ханії тътарілор, ашa пъ се вор репаше din лъпътръ нічі Комненії ші Палеології. Търчії dбпъ че фіпсеръ нічорвл дп Константінопол, ера de алор пътере паџіопалъ ші domніе прекътпъпітоаре атът де сігврі, дп кът де ші еї прівіа пе вірзіції крещіні ка пе пеще фііпце de феліъ маі апвс, тотвш ле лъса о деплінъ лібертате ші сфериџъ ші нічі бн търк пъ се пъкъжіа, къ ла Търпово, ла порціле капіталеї тесаліче ера оптіспрезече вісерічі крещіне ші пътаі треї мошеї търчещі. Пътаі атвнчі квnd търчії афларъ, къ пътерпічі крещінітъџії пъ се тълцътеск а'шї апъра пътаі хотарьле лор дп контра крещерії de пътереа търчеаскъ, чі къ фъреск ші конспірації секрете дп сінъл Търчієї ші лъцеск ідеіле de репащереа вней монархії крещіне, се фъкъръ фоарте пекрвцъторі ші тіръношї. „Пътънтвл ера одатъ ал ностръ ші ноім а'л реквпіпde,“ зік дптърътації крещінї de кредінца гречеаскъ. „Аквма дпсъ есте ал ностръ, ноі л'ам свпвс ші ноім а'л стъпъні ші пе вйторіъ,“ ръспвnd търчії. Сълтапвл Махмвd дп чеї зече апі аї domніеї сале фъръ дпdoїалъ бърватвл чел маі дрепт ші маі ліверал дп тоатъ Търчіа ар фі dат дрептърі десъвършіт егале, дпсъ амвеле партіde се дппротівіръ ла реформа са чea дптънъітоаре: анвме архіереї гречі пътіа ші програма de „Гіблапе о маскарадъ, ενα Μαχαρλικι. Бп егвмен din Сіріа стріга дпкъ ла анвл 1831: Ноі пъ врем а вієцві къ търчії дп пане бпії лъпгъ алції; пъ, чі еї съ фіе шерві поцрії ші ноі авем de гвnd a'і џіпеа ка пе къпі поцрії.“ Іатъ ашa свъп контра-програма крещінілор din Търчіа, карії се разімъ дп пътере стръіпъ, іар еї de сіне съпт фрікошї, пепътінчошї ші амеџіді къ тотъл.*)

Дбпъ тоате ачестеа се поате адъога фъръ нічі о сфіалъ, къ крещінії din Търчіа съпт маі ръї ла інімъ de кът дпсвш търчії, ачеї крещіні пъ вор а ші німік de мілъ ші дпdвраре кътръ dе-апроапеле съъ ші катаре архопт крещін е дп старе а'шї да вапії къ 180 ла сътъ, а стоарче ші a деспоіа пе франції съї крещіні пъпъ ла пеле..

Европепії de ар авеа чea маі вбпъ пъртаре, стаъ дп опініе фоарте славъ ла ръсърітепї ші крещінії de аколо спвп къват, къ еї пъ пот авеа нічі о сімпатіе кътръ апвсепі, къї връск din інімъ, къ алтеле съпт доріпџеле ші аплекъріле ръсърітеапвлві ші алтеле але европеапвлві. Че е дрепт, европепії ші анвме цертапії жоакъ роле кат тікълоасе дп ръсъріт, лор лі се скърг окії токта de ачеіа карії дшї бат жок de еї. Мъскалії ціів a се пърта мълт маі біне къ ръсърітепї, пентръ ачеea ші аъ вазъ маре ла еї. Бп търк din Търпово дптребa пе D. Фалмераіер, кат че трівят плътеск пемції ла мъскалі ші ера къ греъ а'і скоате din кап рътъчіта ші перікълоаса пърере. Дп адевър е de неапърат требвіпџъ, ка съ петреакъ чінева дптре ръсърітепї пентръ ка съ'і квноаскъ біне.

(Ва врта).

*) Есте о стръвеке, dар прea адевърат аксіомъ історікъ: „Бпор е a свяжга, dар фоарте апевоіе a пъстра.“ Ваі de ачea стъпъніре не карea o рекъцігъ бп попор, o патріе пътаі къ ажторіъ стръіп, къчі нічі одатъ пъ е сігвр къ o ва пътеа пъстра фъръ ачелаш ажторіъ стръіп, прін вртаре е тот деабна дп перікол de a скімба пътаі бп жвг къ алтвл, ка ноії ші каїі ші ка тоці славії. Red.

РЕДАКТОР: ГЕОРГІЕ БАРІЦ. EDITOR: IOAN ГЪТТ.